

Läkemedelsförgiftningar i suicidsyfte

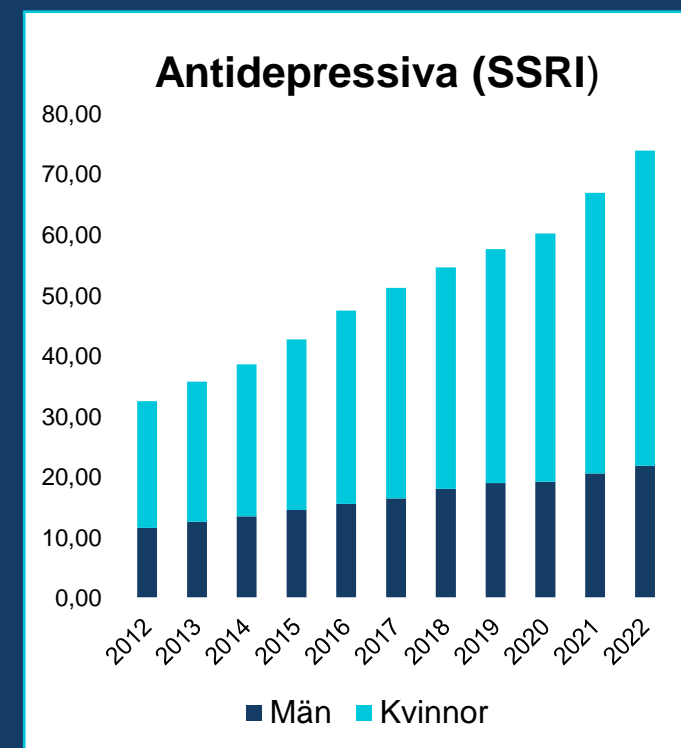
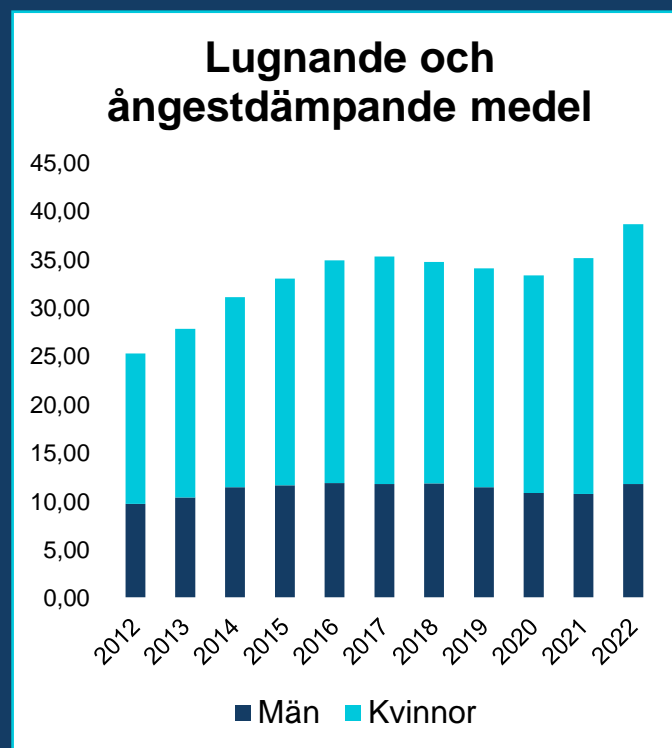
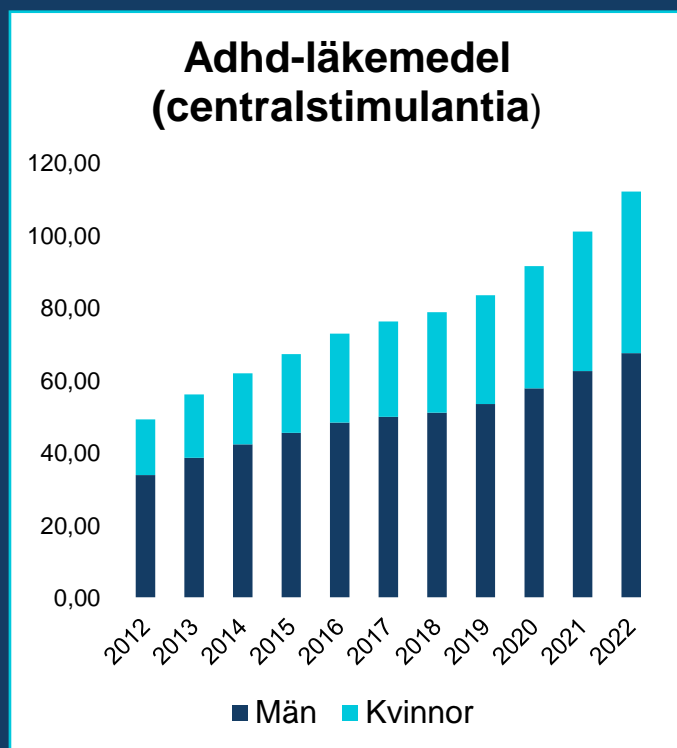
Lena Thunander Sundbom, Farm Dr, senior utredare
Enheten för Läkemedelssäkerhet
Läkemedelsverket

Läkemedel, psykisk hälsa och suicid

- **Förskrivningen** av tex antidepressiva, ångestdämpande, sömnmedel, adhd-läkemedel har ökat
- Allt fler samtal till **Giftinformationscentralen** angående läkemedelsförgiftningar i självskadesyfte
- 800-900 **dödsfall** till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftning årligen
  - » varav **≈30% suicid**, **≈45%** 'överdos' och **≈25%** oklar avsikt
  - » förgiftning är det vanligaste tillvägagångssättet för suicid bland kvinnor och det näst vanligaste bland män
  - » förgiftning **≈25%** av *alla* suicid (ca 1200/år)

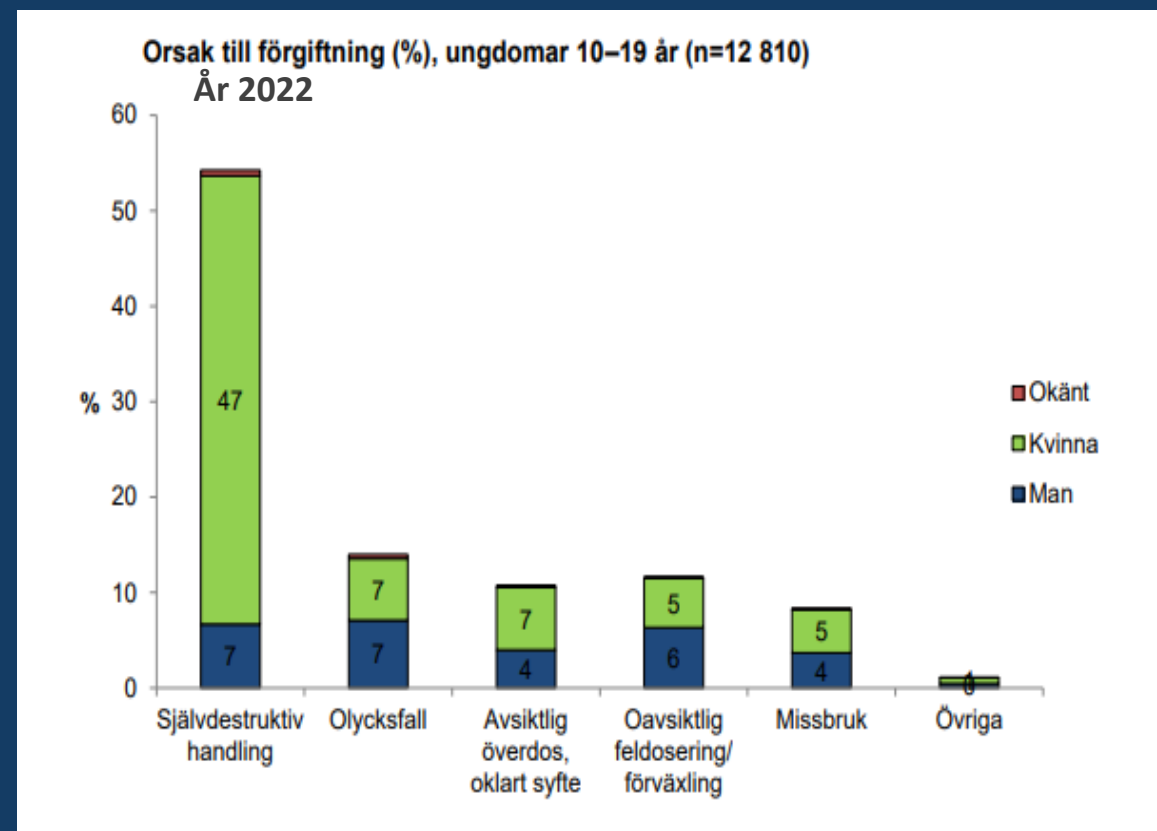
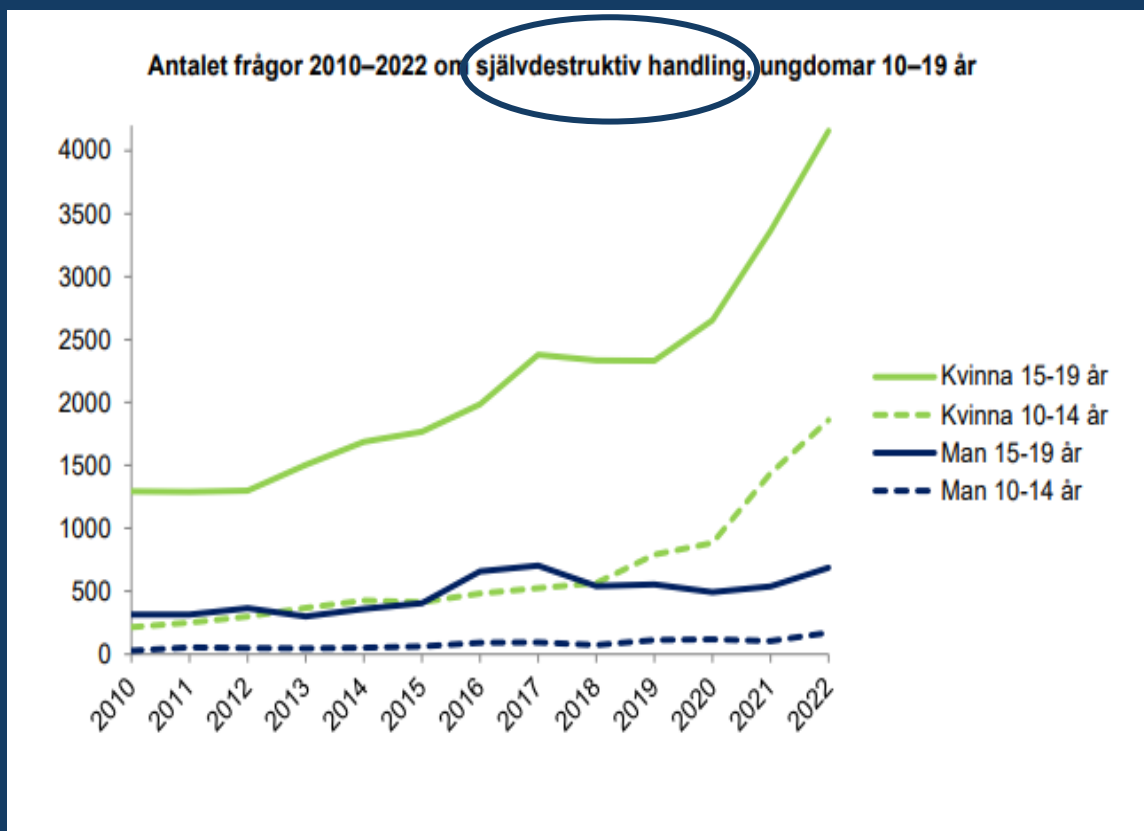
Förskrivning

Utveckling år 2012-2022, 10-19 år

Giftinformationscentralen

Antal samtal, 10-19 år

Giftinformationscentralen

År 2022, samtal från sjukhus, alla åldrar

Substans förgiftning	Antal samtal
Paracetamol (Alvedon)	4061
Prometazin (Lergigan)	1610
Zopiklon (Imovane)	1056
Propiomazin (Propavan)	1044
Sertralin (Zoloft)	891
Ibuprofen (Ipren)	868
Alimemazin (f.d. Theralen)	781
Quetiapin (Seroquel)	771

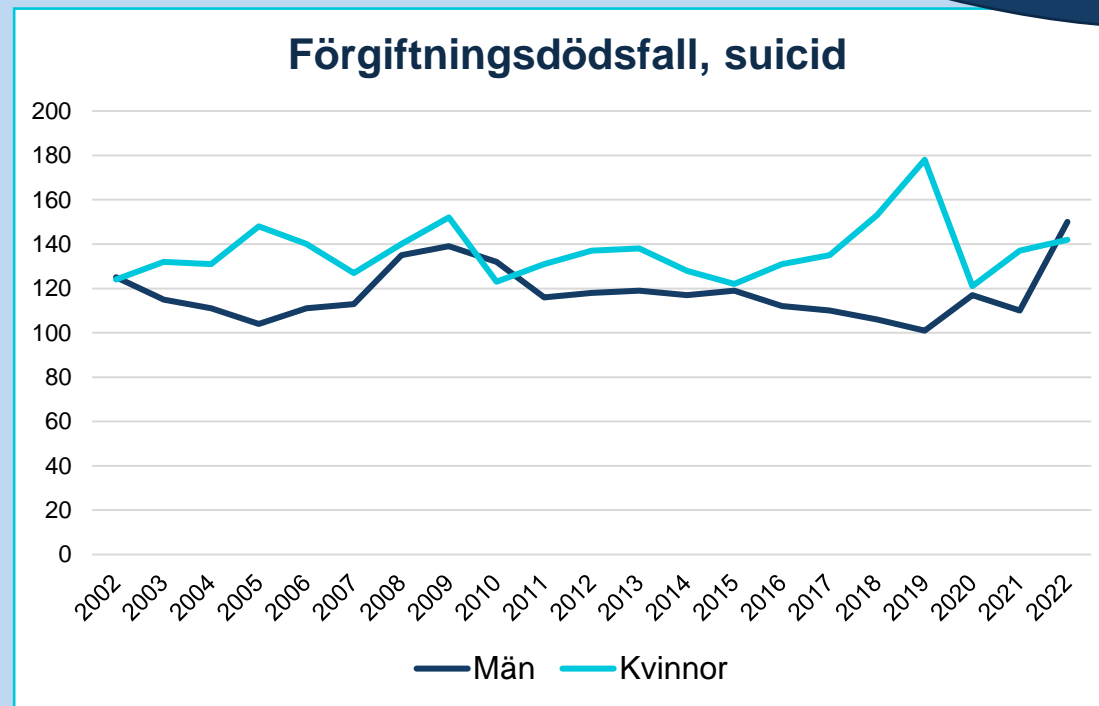
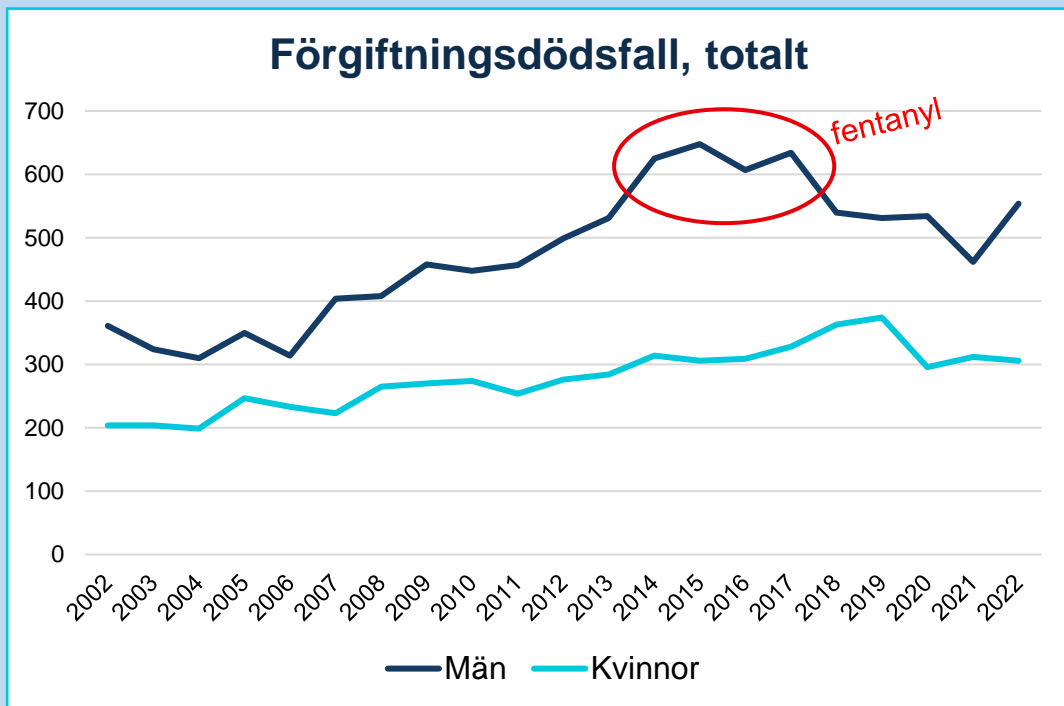
Många samtal rör läkemedel som används vid ångest, depression & sömnproblem

Dödsfall till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar

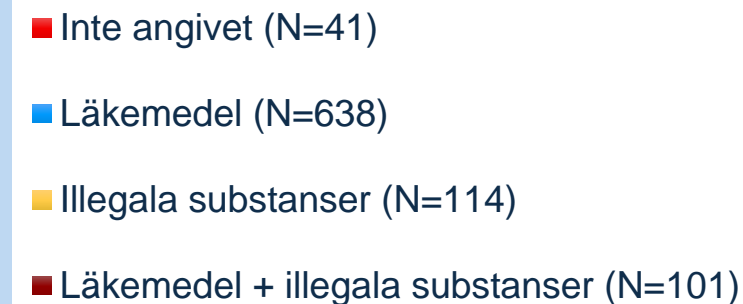
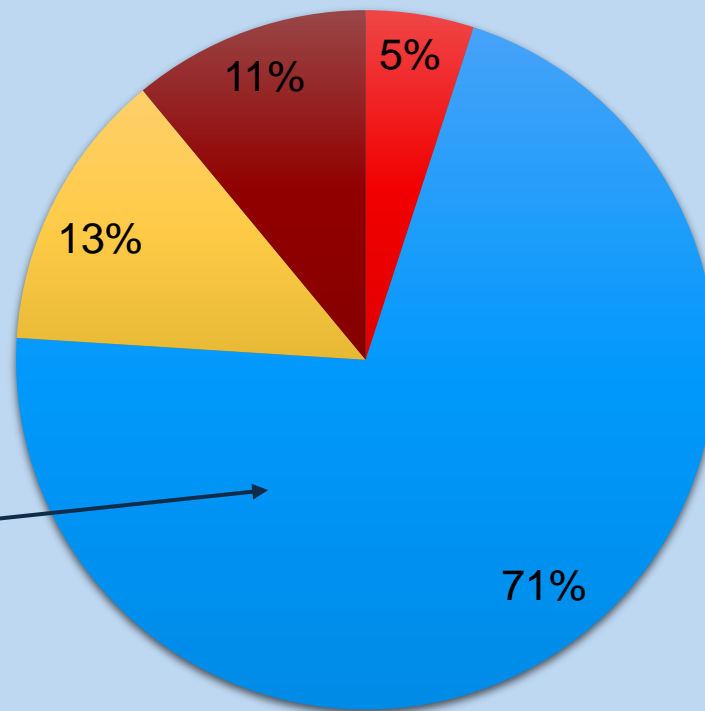
Utveckling år 2002-2022, antal dödsfall alla åldrar

Kvinnor: 45-60 år, suicid
Män: 30-45 år, överdos

Substanser som bidragit till dödsfallet

År 2019, alla dödsfall

Läkemedel (N=638)

- narkotikaklassade (n=254)
- icke-narkotikaklassade (n=215)
- narkotikaklassade + icke-narkotikaklassade (n=169)

Substanser som bidragit till dödsfallet

År 2019, suicid (N=278)

Substans suicid	Antal*
Zopiklon (Imovane)	45
Propiomazin (Propavan)	37
Oxikodon (OxyContin)	33
Alimemazin (Theralen)	24
Paracetamol (Alvedon)	22
Tramadol (Tradolan)	22
Citalopram (Cipramil)	18
Prometazin (Lergigan)	17
Zolpidem (Stilnoct)	17
Venlafaxin (Efexor)	16

Suicid och överdos skiljer sig vad gäller substans

Substans överdos

Heroin, amfetamin, metadon
buprenorfin, pregabalin, alprazolam

*antal där substansen var direkt bidragande till dödsfallet, ensam eller i kombination med andra substanser

Omständigheter runt dödsfallen

År 2019, suicid jmf överdos

Suicid

vid dödsfallet:

Hemma 76%

Annan bostad 9%

Institution 10%

Ensam 44%

Överdos

vid dödsfallet:

Hemma 55%

Annan bostad 26%

Institution 14%

Ensam 20%

Oklar avsikt

Kontakter med hälso- och sjukvården

År 2019, psykiatrisk diagnos, alla dödsfall

90 dagar före dödsfallet

Diagnos (%) (ICD-10)	Män		Kvinnor	
	Förgiftnings dödsfall	Samtliga dödsfall	Förgiftnings dödsfall	Samtliga dödsfall
Psykiatrisk diagnos	24	0,5	24	0,4
Förstämningssyndrom	3	0,1	7	0,2
Missbruksdiagnos	16	0,4	9	0,2

Fem år före dödsfallet

Diagnos (%) (ICD-10)	Män		Kvinnor	
	Förgiftnings dödsfall	Samtliga dödsfall	Förgiftnings dödsfall	Samtliga dödsfall
Psykiatrisk diagnos	80	1,0	75	0,7
Förstämningssyndrom	28	0,4	41	0,3
Missbruksdiagnos	65	0,8	47	0,3

Kan läkemedelsförgiftningar förebyggas?

Ofta kort tidsfönster (10-15 min) från suicidtanke till suicidförsök

God evidens för att begränsning av tillgänglighet av medel/metoder minskar dödligheten i suicid

≈ 90% av personer som överlevt ett suicidförsök avlider av andra dödsorsaker än suicid senare i livet

Hantering av läkemedelsförskrivning vid misstanke om suicidrisk

- Val av läkemedel
- Begränsa uttagen mängd (t.ex. små förpackningar, expedieringsintervall),
- Begränsa vem som kan hämta ut läkemedlen

→ **BEGRÄNSA TILLGÅNGEN**

Kunskap och medvetenhet om risken för läkemedelsförgiftningar t.ex. HoS, apotek, vårdnadshavare

Kunskap om ursprunget till de läkemedel som används i suicidsyfte

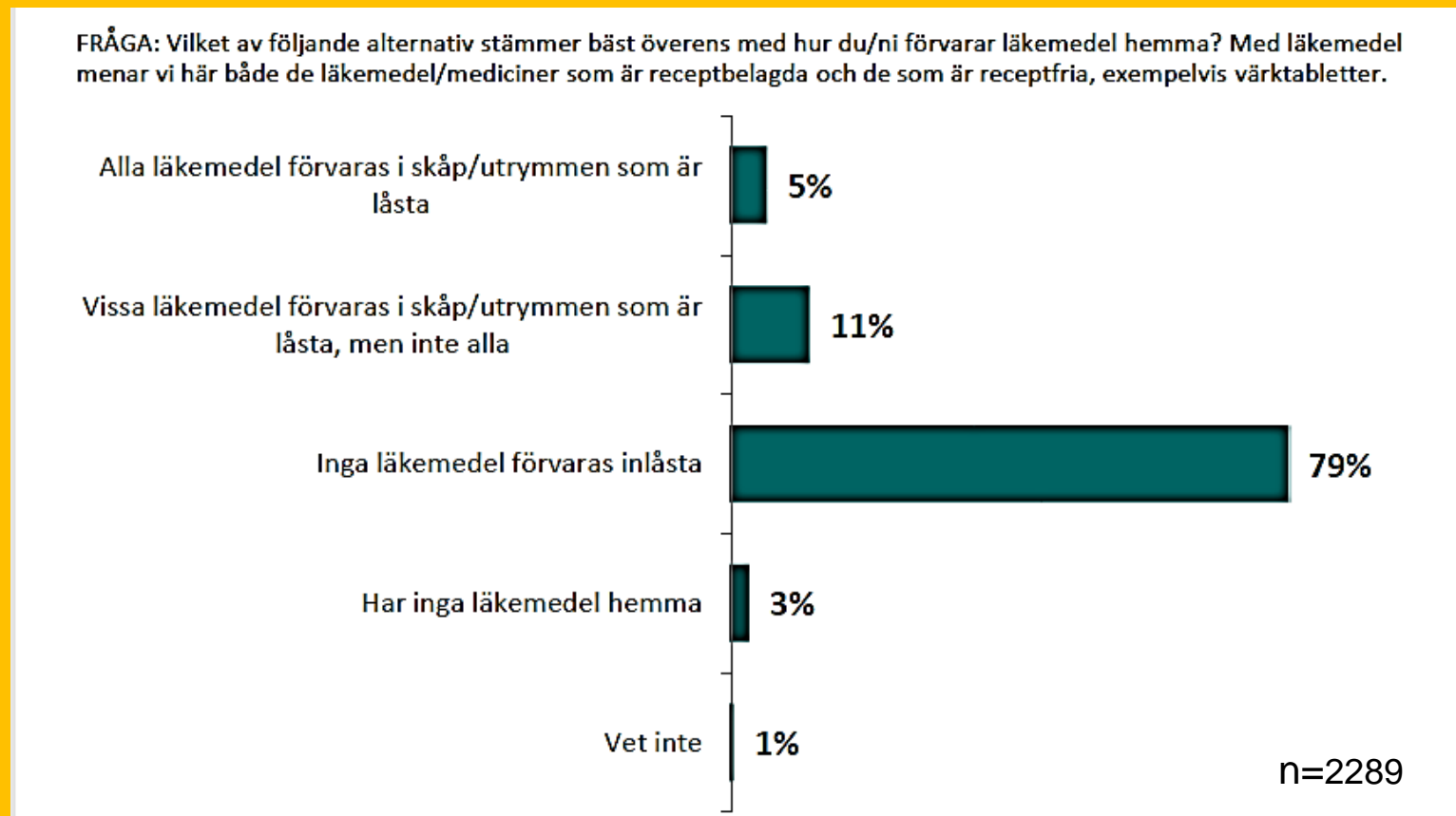
Regulatoriska aktiviteter

- Säker förvaring av läkemedel i hemmet
- Lämna läkemedel som inte används till apotek

Uppföljning av läkemedelsförskrivning och behandlingsrekommendationer

Säker förvaring av läkemedel

➔ Åtta av tio säger att inga av deras läkemedel förvaras inlåsta

Tack!

lena.thunander.sundbom@lakemedelsverket.se

Giftinformationscentralen

SWEDISH POISONS INFORMATION CENTRE